Viktor Potočnik

DOI: 10.2478/cmc-2026-0003

SLOVENSKA VOJSKA 2040: STRATEŠKE PODLAGE, PREDLOG, STROŠKI IN IZVEDLJIVOST

SLOVENIAN ARMED FORCES 2040: STRATEGIC FOUNDATIONS, MODEL, COSTS AND FEASIBILITY

Povzetek Nedavne politične razprave v Sloveniji o vojaških izdatkih in članstvu v Natu so posredno ponovno izpostavile vprašanja o ponovni uvedbi naborništva in oživitvi koncepta Teritorialne obrambe. Ta prispevek sistematično analizira objavljene strateške dokumente Republike Slovenije, da bi določili dolgoročno predvidene oborožene sile in ocenili njihovo skladnost s predvidenimi viri. Glavni namen raziskave je celovito preučiti, kaj bi vzpostavitev predlaganega modela Slovenska vojska 2040 zahtevala na področju doktrine, organizacije, usposabljanja, materiala, vodenja, osebja, infrastrukture in interoperabilnosti (DOTMLPFI). Prispevek ponuja strateške podlage, predlog modela, analizo stroškov in oceno izvedljivosti, kar bo temelj za nadaljnjo strokovno in politično razpravo.

Ključne besede ***Slovenska vojska, strateško načrtovanje, vojaška reforma, DOTMLPFI, izvedljivost.***

Abstract The recent political debate on the defense expenditures and NATO membership has again highlighted questions regarding the reintroduction of conscription and the revitalization of the Territorial Defense concept. This paper systematically analyzes published strategic documents of the Republic of Slovenia to define the long-term envisioned armed forces and evaluate their compatibility with proposed resources. The main purpose of the research is to comprehensively examine what the establishment of the proposed "Slovenian Armed Forces 2040" model would require in terms of Doctrine, Organization, Training, Materiel, Leadership, Personnel, Facilities/Infrastructure, and Interoperability (DOTMLPFI). The contribution offers strategic foundations, a proposed model, cost analysis, and a feasibility assessment, serving as a basis for further professional and political discussion.

Key words ***Information operations, disinformation, information warfare, political warfare.***

© Author(s) 2026. This is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Uvod in raziskovalni okvir[1]

Zaradi trenutnih varnostnih razmer v Evropi in transformacije obrambnih politik držav članic Nata so strateško načrtovanje in dolgoročne vzdržnosti nacionalnih obrambnih sistemov še pomembnejši. Republika Slovenija (RS) je v tem okviru sprejela Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40), ki je temeljni razvojni dokument za oblikovanje prihodnje strukture Slovenske vojske (SV) (GOV.SI, 2025a). Strateški dokumenti predvidevajo vzpostavitev dveh srednjih brigad, srednje bataljonske bojne skupine, okrepljenega sistema zračne obrambe in modularne logistične podpore, pri čemer naj bi SV dosegla visoko stopnjo interoperabilnosti z zavezništvom (GOV.SI, 2025b; Nato, 2025).

Kljub jasno zastavljenim ciljem se v strokovni in politični razpravi vse pogosteje pojavlja vprašanje izvedljivosti predlagane strukture SV 2040. Raziskovalno vprašanje tega prispevka izhaja prav iz te dileme: ali je struktura SV 2040, kot jo določajo strateški dokumenti RS, v resnici izvedljiva glede na predvidene obrambne izdatke, kadrovske zmogljivosti in infrastrukturne pogoje? V literaturi in javnih analizah lahko najdemo veliko ocen o potrebnih finančnih vlaganjih (npr. McBride, 2025; RAND, 2019), vendar pa primanjkuje empirično utemeljenih študij, ki bi celovito povezale načrtovano strukturo SV s kadrovsko-organizacijskimi in finančnimi omejitvami nacionalnega sistema. Prav ta primanjkljaj pomeni raziskovalno vrzel, ki jo članek obravnava.

Namen raziskave je ovrednotiti skladnost strateško zastavljene strukture SV 2040 z realnimi zmogljivostmi RS ter analizirati finančno in kadrovsko izvedljivost njene implementacije v obdobju 2025–2040. Cilji raziskave so trije: (1) preučiti razmerje med strateškimi ambicijami in realnimi proračunskimi možnostmi; (2) analizirati kadrovske in infrastrukturne pogoje za vzpostavitev predvidene strukture; (3) opredeliti največja tveganja, ki bi lahko vplivala na uresničitev ciljev do leta 2040.

Na tej podlagi so bila oblikovana naslednja raziskovalna vprašanja: (1) Ali je struktura SV 2040 finančno in kadrovsko izvedljiva glede na predvidene obrambne izdatke RS? (2) Koliko so strateški dokumenti usklajeni z realnimi zmožnostmi sistema nacionalne obrambe? (3) Katere strukturne in organizacijske prilagoditve bi lahko povečale verjetnost izvedbe zastavljenih ciljev?

Metodološko se raziskava opira na kombinacijo kvalitativne in kvantitativne analize. Kvalitativni del obsega analizo vsebine strateških in političnih dokumentov (ReDPROSV40, Obrambna strategija RS, Vojaška strategija RS, Natovi strateški dokumenti), kvantitativni del pa temelji na primerjalni analizi finančnih in kadrovskih kazalnikov ter modeliranju stroškov, pripravljenem z orodjem umetne inteligence Microsoft Copilot. Da bi zagotovili veljavnost rezultatov, so bili vhodni podatki preverjeni z uporabo javno dostopnih vladnih in mednarodnih baz (IMF, 2025; SURS, 2025; GOV.SI, 2014–2024) ter z referenčnimi vrednostmi iz primerljivih študij in projektov držav članic Nata. Kljub uporabi avtomatiziranih orodij je

[1] *Zapis v celoti predstavlja stališča in izračune, ki jih je s pomočjo umetne inteligence pripravil avtor prispevka in v ničemer ne odražajo stališč ali izračunov Slovenske vojske ali katerih koli drugih državnih organov v Republiki Sloveniji.*

bila metodologija zasnovana tako, da omogoča transparentno sledenje vhodnim predpostavkam in izračunom.

Vhodne predpostavke so bile oblikovane na podlagi kombinacije javno dostopnih strateških dokumentov, uradnih poročil Ministrstva za obrambo, mednarodnih ekonomskih napovedi (IMF, 2025) in podatkov o referenčnih projektih držav članic Nata (RAND, 2019). Pri modeliranju stroškov so bile uporabljene povprečne vrednosti iz že izvedenih projektov, na primer iz nakupa oklepnikov 8 x 8 in sistemov zračne obrambe IRIS-T, transportnih letal C-27J, ter prilagojene glede na slovenski kontekst. Veljavnost rezultatov je bila zagotovljena s primerjavo več neodvisnih virov in preverjanjem skladnosti rezultatov s preteklimi proračunskimi trendi in demografskimi podatki (SURS, 2025).

Kljub temu raziskava prepoznava nekaj omejitev. Večina izračunov temelji na javno objavljenih podatkih in okvirnih cenah, ki so odvisne od gospodarskih razmer in tržnih cen. Zaradi omejene dostopnosti do podrobnih finančnih podatkov obrambnih pogodb ni bila izvedena popolna analiza občutljivosti (angl. sensitivity analysis). Morebitne spremembe vhodnih predpostavk, kot so inflacija, rast bruto družbenega proizvoda (BDP) in spremembe cen orožja ali stroškov dela, bi lahko pomembno vplivale na končne rezultate. Nadaljnje raziskave bi morale vključiti dinamične modele občutljivosti, ki bi omogočali kvantifikacijo vpliva posameznih spremenljivk na skupno oceno izvedljivosti, in tako prispevati k višji stopnji robustnosti analiz.

Tako je raziskovalni okvir jasno zastavljen: analiza izvedljivosti predlagane strukture SV 2040 poteka v presečišču strateških ciljev, finančnih zmožnosti, kadrovske politike in širših družbenopolitičnih pogojev. Rezultati raziskave bodo prispevali k boljšemu razumevanju razmerja med ambicijami in realnostjo obrambnega načrtovanja ter omogočili oblikovanje priporočil za učinkovitejše in trajnostno načrtovanje razvoja SV.

1 STRATEŠKE PODLAGE ZA OBLIKOVANJE STRUKTURE SV

1.1 Zgodovinski kontekst (1991–2025)

Struktura in zmogljivosti Slovenske vojske 2025 so neposreden rezultat niza pomembnih strateških in političnih odločitev, sprejetih od osamosvojitve. Prehod od Teritorialne obrambe (TO) do profesionalne vojske je bil proces, zaznamovan z več strukturnimi transformacijami. Ena najpomembnejših strateških odločitev na razvojni poti SV je bila ukinitev naborniškega sistema. Tako se je kadrovska struktura preoblikovala iz masovne naborniške vojske v profesionalne oborožene sile. Odsotnost naborništva je neposredno vplivala na sposobnost vzpostavitve in vzdrževanja ustrezne količine pripadnikov obvezne rezerve, ki se predvideva z najnovejšimi dokumenti. Vstop v Nato (2004) je postal glavni usmerjevalec razvoja SV. Poudarek se je preusmeril na interoperabilnost, prispevek k zavezništvu in opremljanje z zmogljivostmi, ki ustrezajo Natovim standardom.

Na razvojni poti je bilo narejenih veliko strukturnih, zmogljivostnih, kadrovskih in materialnih transformacij. Nakup oklepnikov 8 x 8 (SKOV) je bil del te modernizacije, ki je bila potrebna za oblikovanje srednje bataljonske bojne skupine (SBBS).

1.2 Strateški cilji in vizija SV 2040

Trenutni razvoj SV je določen z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40).

ReDPROSV40 predvideva vzpostavitev dveh srednjih brigad, srednje bataljonske bojne skupine, izvidniškega bataljona, zmogljive zračne obrambe, digitalne interoperabilnosti in modularne logistike (GOV.SI, 2025a). Ambicije SV 2040 glede strukture se nanašajo na skupen vojni obseg 40.000 pripadnikov. Poudarek je na odpornosti, mobilnosti in večnamenskosti sil. Obrambna strategija RS opredeljuje tudi koncept celovite obrambe, vključevanje civilne družbe in vlogo SV kot nosilca odvračanja ter zaščite in prispevka k zavezništvu (GOV.SI, 2025b). Vojaška strategija RS pa usmerja razvoj SV v srednje zmogljivosti, prostorske sile, digitalno podporo in interoperabilnost (GOV.SI, 2025c). Poseben poudarek je na zaščiti nacionalnega prostora in sodelovanju v kolektivni obrambi (prav tam).

1.3 Konkretne zaveze Natu in izdatki

Slovenija se je leta 2025 dogovorila in zavezala, da bo za odvračanje in obrambo v zavezništvu prispevala nekatere zmogljivosti. Med njimi je že dlje časa srednja bataljonska bojna skupina in do leta 2021 tudi srednji izvidniški bataljon. Poleg teh pa še tri baterije zračne obrambe srednjega dosega (domnevno sistemi IRIS-T) in baterije kratkega ter zelo kratkega dosega, modularna logistika, domnevno v podporo zavezniških premikov čez ozemlje RS, ter medicinske zmogljivosti in sistemi poveljevanja in kontrole ter obveščevalno-izvidniški sistemi, sistem elektronskega bojevanja itn. (STA, 2025).

Na vrhu zavezništva se je RS dogovorila in zavezala, da bo za obrambo v širšem smislu prispevala 5 % BDP, pri čemer naj bi 3,5 % BDP prispevala v ožje vojaške namene (2 % BDP že leta 2025 in nato 3 % BDP do leta 2030). Kot je znano, je vladajoča politika te zaveze že zrelativizirala (GOV.SI, 2025d).

2 PREDLAGANA STRUKTURA SV 2040

Glede na zapisano v strateških dokumentih in objavljeno v medijih bi lahko načrtovani obseg SV opredelili v skupnem vojnem obsegu 40.000 pripadnikov (GOV.SI, 2025a). Od tega je približno 7000 pripadnikov stalne sestave (StaS), torej poklicnih vojakov, 3000 pogodbenih rezervistov (PRS), torej civilistov, katerih letna obveznost pomeni 30 dni usposabljanja, in do 30.000 pripadnikov obvezne rezerve, torej civilistov, ki se občasno vpokličejo na dousposabljanje (približno 2000 na leto v obdobju 14 dni). Ob teh številkah, ki so javne, in ob upoštevanju tega, kar je trenutno

znanega o strukturi SV, bi ambicije glede strukture SV 2040 lahko opredelili tako (GOV.SI, 2025a/b/c):

- v kopenskih silah dve srednji pehotni brigadi. Vsaka od njiju je sestavljena iz treh pehotnih bataljonov, od katerih sta vsaj dva srednja (kolesni oklepniki 8 x 8), en težki/oklepni (obnovljeni tanki M 84), dva lahka (na kolesnih oklepnikih 6 x 6 ali 4 x 4) in en gorski. Pehotna brigada potrebuje še artilerijski bataljon (ena vlečna in ena samohodna baterija), inženirski bataljon, bataljon za zagotovitev delovanja ter četne zmogljivosti za zračno obrambo, protioklepno bojevanje, obveščevalno-izvidniško dejavnost, brezpilotne ubojne in nebojne sisteme;
- vojaško letalstvo kot del kopenskih sil bi obsegalo transportne helikopterske in letalske zmogljivosti ter zmogljivosti bojnih brezpilotnih sistemov dolgega dosega in lahkih šolskih bojnih letal, brez sodobnih lovskih letal oziroma jurišnih helikopterjev. Sklepati gre, da bi obsegalo do 14 helikopterjev lahkega in srednjega tipa in do tri transportna letala tipa C-27, kot jih SV že ima v svojem inventarju. Poleg tega bi vojaško letalstvo vključevalo še bataljon zračne obrambe z vsaj tremi baterijami srednjega dosega, dvema kratkega in vsaj tremi zelo kratkega dosega. Slednje so namenjene neposredni zaščiti manevrskih enot SV. Mornariška komponenta bi obsegala patruljno ladjo in protiminske potapljače ter nekaj manjših čolnov;
- v polku specialnih sil bi oblikovali vsaj en aktivni kopenski odred za specialno delovanje skupaj z njegovo zračno komponento v brigadi vojaškega letalstva in en kopenski odred za specialno delovanje v rezervni sestavi. Oblikovati bi morali še enoto za komunikacijsko, informacijsko in kibernetsko delovanje;
- prostorske sile SV so posebna zgodba (Slovenska vojska, 2025a). Namenjene so zaščiti nacionalnega prostora in prispevanju k zavezništvu na ozemlju RS. Povsem nacionalna zmogljivost, skladna z ReDPROSV40 in Vojaško strategijo, ki je oblikovana na podlagi osmih teritorialnih polkov, sestavljenih iz jurišnih odredov. Sestava jurišnih odredov ni jasna, a najverjetneje gre za enote velikosti okrepljenih čet (približno 250 pripadnikov). Temu morajo biti dodane vsaj še logistične, inženirske in sanitetne zmogljivosti. Domnevamo lahko, da bi bila velika večina prostorskih sil popolnjena z obvezno rezervo, torej mobilizirana ob razglasitvi mobilizacije SV;
- pri poveljstvu sil (Slovenska vojska, 2025c) kot entiteti, ki vodi delovanje SV na operativni ravni, bi bili bataljon vojaške policije, bataljon za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo, bataljon raketne artilerije dolgega dosega, obveščevalno-izvidniški bataljon (vključno z zmogljivostmi za elektronsko bojevanje) in enota za nekinetično delovanje (strateško komuniciranje, psihološke operacije, civilno-vojaško sodelovanje);
- vse to bi morala podpirati zelo robustna logistika, ki bi se deloma opirala tudi na zmogljivosti civilne obrambe, njeno jedro pa bi bila sedanja logistična bataljona. Logistika bi vključevala tudi medicinske zmogljivosti SV;

– usposabljanje in izobraževanje v SV bi vodilo ter usmerjalo nedavno ustanovljeno Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje (Slovenska vojska, 2025b). V njegovi sestavi bi bili poleg šol za častnike in podčastnike tudi centri za usposabljanje, simulacijske entitete SV, vojaške knjižnice in organ, ki se ukvarja z doktrino in razvojem;
– na strateški ravni, skladno z Zakonom o obrambi, vodenje in delovanje SV vodi in usmerja Generalštab SV kot najvišji vojaškostrokovni organi v SV.

3 NEIZVEDLJIVO BREZ NABORNIŠTVA

Čeprav se politični odločevalci temu vztrajno izogibajo, je s strateškimi dokumenti, torej dokumenti, ki so jih sprejeli ti politični odločevalci, predvidena obseg in sestavo SV, kot sta opisana zgoraj, nemogoče zagotoviti brez ponovne uvedbe splošne vojaške dolžnosti oziroma naborništva. S pravimi kadrovskimi, finančnimi in organizacijskimi ukrepi je mogoče zagotoviti 7000 StaS in 3000 PRS tudi brez ponovne vpeljave služenja vojaškega roka, vendar pa 30.000 pripadnikov obvezne rezerve brez neke oblike obveznega služenja (naborništva ali univerzalne nacionalne službe) ni mogoče vzpostaviti niti pravno niti kadrovsko-logistično.

Zagotoviti 30.000 pripadnikov obvezne rezerve brez naborništva ni mogoče, saj za kaj takega ni ustrezne pravne podlage. Obvezna rezerva pomeni zakonsko obveznost služenja in usposabljanja (PIRS, 2020 in PIRS, 2002). Brez ponovne vzpostavitve obveznega služenja ali univerzalne nacionalne službe take obveznosti za nove generacije ni. Poleg tega je demografija kohort neizprosna (SURS, 2025). Vsako leto v starosti za služenje sodeluje približno ena generacija, ki je številčno omejena. Brez obveznosti so realne stopnje prostovoljnega odziva prenizke, da bi lahko zbrali 30.000 usposobljenih ljudi. Poleg tega bi za 30.000 rezervistov potrebovali več regijskih centrov, inštruktorje, opremo in zaloge (Mundell, 2025). To je infrastrukturno in kadrovsko skoraj enakovredno naborniškemu sistemu. Obvezna rezerva zahteva tudi redno osvežitveno usposabljanje, na primer 14 dni na leto. Uporabna številka se brez obveznosti hitro zmanjša zaradi odhoda, neudeležbe in izgube znanja.

Brez neke oblike obveznega služenja tako ni mogoče pravno, kadrovsko in logistično utemeljiti obvezne rezerve takega obsega. Da bi za potrebe SV v RS lahko oblikovali ustrezno obvezno rezervo, bo torej treba ponovno uvesti služenje vojaškega roka. Če se vzpostavita ustrezna pravni okvir in infrastruktura, slovenska demografija omogoča rekrutacijo do 5000 nabornikov na leto. To je približno 30 odstotkov letne generacije, kar je primerljivo z državami, ki že izvajajo obvezno služenje, na primer s Finsko in Avstrijo (McBride, 2025, in Crewe, 2024).

Če je torej naborništvo nujno in izvedljivo, se postavlja naslednje logično vprašanje. Koliko bi to stalo? Analiza tujih praks je pokazala, da sodobne kopenske vojske (ZDA, Združeno kraljestvo, Francija, Ukrajina) za dosego končnih operativnih zmogljivosti (KOZ) na ravni čete potrebujejo od pet do šest mesecev, ob pogoju zagotovljenega

kadra, opreme, infrastrukture in razvite doktrine delovanja (The Finnish Defence Forces, 2025; McBride, 2025; Crewe, 2024; US Army, 2019). V RS bi tak model omogočil ustvarjanje rezervnih enot, ki bi ob kratkih časovnicah mobilizacije v Natu lahko hitro ponovno dosegle KOZ, kar je zelo pomemben element verodostojnosti obrambne drže države.

Ob predpostavki šestmesečnega služenja vojaškega roka in dveh generacijah na leto bi to pomenilo 2500 nabornikov na generacijo. V tem času je realno mogoče nabornike usposobiti za delovanje na ravni čete, kar vpliva na potrebe po infrastrukturi, materialnih sredstvih itn. To seveda bistveno presega trenutne zmogljivosti SV, ki so po javnih izjavah Ministrstva za obrambo RS (MO, 2024) in podatkih iz programa prostovoljnega služenja vojaškega roka (Postani vojak, 2025; GOV.SI, 2024) trenutno približno od 600 do 700 nabornikov na leto.

Naslednje preglednice je pripravil Copilot (Microsoftova umetna inteligenca) na podlagi omenjenih predpostavk. Cene so okvirne, vključujejo davek na dodano vrednost (DDV), izražene so kot letni stroški; investicije so obravnavane posebej.

Preglednica 1: Ocena letnih operativnih stroškov (vir: Microsoft Copilot)

Kategorija	Enota/izhodišče	Količina	Letni strošek (EUR)
Štipendije nabornikov	1000 EUR/mesec/osebo	30.000 nabornikov/mesec	30.000.000
Prehrana	12 EUR/dan/osebo	~180 dni × 5.000	10.800.000
Osebna uniforma in komplet opreme	2000 EUR/nabornika	5000	10.000.000
Strelivo, imitacija, potrošni material	800 EUR/nabornika	5000	4.000.000
Prevozi in gorivo (usposabljanje)	300 EUR/nabornika	5000	1.500.000
Zdravniški pregledi in oskrba	300 EUR/nabornika	5000	1.500.000
Komunala, čiščenje, potrošni material	150 EUR/nabornika/mesec	30.000	4.500.000
Inštruktorji in podpora	300 FTE × 45.000 EUR/leto	—	13.500.000
Vzdrževanje sredstev in objektov	pavšal	—	2.000.000
Administracija, zavarovanja, rezerve	~10 % izbranih postavk	—	6.000.000
Skupaj letni OPEX (bazni)			**83.800.000**

Pri tem je seveda pomembna postavka štipendija oziroma nadomestilo, ki bistveno vpliva na končni strošek usposabljanja. Vsakih +/– 100 evrov na mesec spremeni operativne stroške (angl. OPEX) za +/– 3 milijone evrov. 1000 evrov na mesec je vrednost, ki je primerljiva s sedanjim nadomestilom prostovoljcem na služenju

vojaškega roka, ki bi še motivirala nabornike za služenje vojaškega roka (Postani vojak, 2025). Ne priporočam nadomestila, kot smo ga poznali iz prejšnjih časov služenja vojaškega roka, saj je komaj zadoščalo za avtobusno karto. Časi in generacije mladih so danes bistveno drugačni. Drugi pomemben strošek je kader za usposabljanje nabornikov, kar je izraženo v 300 FTE (angl. full time equivalent) oziroma v količini kadra, ki bi se za polni delovni čas (40 ur na teden) moral ukvarjati samo z naborniki. To je kader, ki v SV ne bi mogel opravljati drugih operativnih nalog. To razmerje pomeni en starešina na osem nabornikov, kar je verjetno spodnja sprejemljiva meja starešinskega kadra za usposabljanje takega števila nabornikov.

83 milijonov je samo letni strošek usposabljanja, ki ne pokrije potrebnih investicij v infrastrukturo. V RS in SV že imamo zmogljivosti za usposabljanje nabornikov, ki so potrebne popolne prenove, da bi dosegli sodobne standarde naborniških vojsk, saj zadeve postavljamo za dlje časa in si ne moremo privoščiti začasnih modularnih rešitev. Ob tem predpostavimo tudi, da bi se nove gradnje gradile zunaj urbanih območij v bolj izoliranih regijah. Strošek potrebnih začetnih investicij predstavlja spodnja preglednica, ki jo je pripravil Copilot.

Preglednica 2: Enkratne investicije (CAPEX) (vir: Microsoft Copilot)

Objekti in zmogljivost	Enote in površine	Cena na enoto (mio EUR)	Skupaj (mio EUR)
Nastanitveni bloki (250 ležišč)	9–10	~5,5	~55
Jedilnice + kuhinje	3	~4	~12
Učilnice, predavalnice	30–40	~0,25	~10
Simulatorji, IT- infrastruktura	3 lokacije	~3	~9
Strelišča + taktični poligoni	3 kompleksi	~ 6–8	~21–24
Skladišča (orožje + oprema)	3	~4	~12
Vozniški poligon + servis	2–3	~6	~12–18
Zdravstveni center Role 1 (ambulanta)	3	~2	~6
PV samooskrba + energijska san.	3 lokacije	~2	~6
Komunalna infrastruktura	cestno komunalno	~12–16	~16–24
Perimetri, CCTV[2], zaščita	3 lokacije	~2	~6
Pralnice + sanitarni bloki	6–8	~1,5	~9–12
Mehki stroški (dovoljenja itn.)	~15 % vseh zgoraj	—	~200–250 × 15 % ≈ 30–37

[2] *»Close caption« TV oziroma tehnično varovanje s kamerami.*

Objekti in zmogljivost	Enote in površine	Cena na enoto (mio EUR)	Skupaj (mio EUR)
Rezerva + eskalacija cen	~20 % vseh zgoraj	—	~50–60

Začetna investicija (angl. CAPEX) z DDV je približno 300 milijonov evrov. Temelji na stroških primerljivih vojaških objektov v Evropski uniji (Avstrija, Slovaška, Češka). Vključuje celoten ekosistem za 5000 nabornikov na leto. Vse, kar se zgradi, je namenjeno dolgoročnemu obratovanju več kot 30 let. Cena vključuje tudi mehke stroške, projektiranje, rezervacije in indeksacijo cen.

Tem stroškom je treba prišteti še strošek amortizacije CAPEX-a ki ga je Copilot za desetletno obdobje ocenil na 200 milijonov oziroma 20 milijonov evrov na leto.

Začetna investicija v infrastrukturo naborniškega sistema bi torej stala približno 300 milijonov evrov in potem na letni ravni še približno 100 milijonov evrov za delovanje sistema (83 milijonov OPEX in 20 milijonov evrov za amortizacijo oziroma vzdrževanje).

4 OCENA STROŠKA CELOTNE STRUKTURE SV

Tako bi za strukturo, kot je predvidena s strateškimi dokumenti, v Republiki Sloveniji rešili identificirani kadrovski problem. V nadaljevanju bomo pogledali, kakšen bi bil strošek vzpostavitve in vzdrževanja življenjskega cikla predlagane strukture, ločeno od stroška vzpostavitve naborniškega sistema

4.1 Konkretne zaveze Natu in izdatki

Spodnja ocena upošteva pravo stanje SV (obstoječe platforme in projekti, kot so razvidni iz javno objavljenih podatkov oziroma poročil MO) ter strukturo sil SV, kot je opisana zgoraj. Cene vključujejo DDV, integracijo, začetne pakete usposabljanja, začetne zaloge rezervnih delov in minimalno potrebno infrastrukturo za operativnost. Za postavke, pri katerih obstajajo pomembne javne referenčne vrednosti (8 x 8, helikopterji, C 27J, PZO IRIS T ipd.), so upoštevane v okviru razponov spodaj.

Preglednica 3: Pregled začetne investicije (vir: Microsoft Copilot)

Kategorija	Vsebina	Ocena (mio EUR)
Doktrina	Pisanje/prevodi doktrin, priročniki, prilagoditve Natovim standardom (stanagi), eksperimentalne vaje	12–25
Usposabljanje do KOZ (končnih operativnih zmogljivosti)	Inštruktorski paketi, tečaji v/iz tujine, vaje na OSVAD[3], simulacije	120–200

Kategorija	Vsebina	Ocena (mio EUR)
Material – oprema (nova + nadgradnje)	8 x 8, 6 x 6/4 x 4, M 84 MLU[4], Caesar[5] + vlečna 155 mm art., PZO[6] (MRAD/SHORAD/VSHORAD), UCAV[7] (MALE + domači), helikopterji, 3-krat C 27J, HIMARS BN[8], ISR/EW/JRKBO/VP[9], logistika/medicina, mornarica, C4ISR[10] integracija	4100–6110
Material – SiMES (strelivo in minskoeksplozivna sredstva) za 120 dni delovanja	Strelivo 155 mm, rakete HIMARS (GMLRS/ATACMS), PZO rakete (IRIS T, SHORAD/VSHORAD), ATGM[11], mali kalibri, goriva, medicina, rezervni deli, R&D[12]	1600–2400
Osebje – pridobivanje StaS in PRS	Kampanje, selekcija, zdravniški pregledi, podpisni bonusi za StaS in PRS (brez nabornikov)	20–40
Infrastruktura	Prenove + novogradnje: vojašnice, skladišča (vključno streliva za SiMES), hangarji, strelišča/poligoni, PZO položaji	220–350
Skupaj začetna investicija	—	6072–9125

Preglednica 4: Material – podrobnejši razrez (brez SiMES) (vir: Microsoft Copilot)

Postavka	Kaj vključuje	Ocena (mio EUR)
8 x 8 (srednji oklep)	190–220 novih 8 x 8 s 30/40 mm, ATGW, aktivna/reaktivna zaščita, 360° senzorski sklop; nadgradnja sedanjih 8 x 8 (2 četi)	1250–1550
6 x 6 in 4 x 4 (lahki oklep)	Zamenjava 6 x 6 (bn), dodatna JLTV[13] 4 x 4 (20–40 kosov), C4I	180–300
M 84 MLU (posodobitev tankov)	50–60 tankov: pogon, FCS[14], optronika, zaščita, komunikacije	180–300
Caesar[15] 155 mm (samohodna artilerija)	24 havbic + FCS, meteorologija, logistika, začetna municija	210–260
155 mm vlečna artilerija	24 havbic + vlačilci, FCS, začetna municija	100–160

[3] *Osrednje vadišče.*

[4] *Mid-life upgrade oziroma nadgradnja sredi življenjskega cikla.*

[5] *Ime za francosko samohodno havbico, za katero je SV domnevno sklenila pogodbo o nabavi.*

[6] *Protizračna obramba (MRAD = midium rnge air defence, SHORAD = short range air defnce, VSHORAD = very short air defence) oziroma zračna obramba srednjega, kratkega in zelo kratkega dosega.*

[7] *UCAV = unmanned combat arial vehicle oziroma bojni brezposadkovni sistemi, MALE = medium altitude – long endurance oziroma srednje višine – velik doseg.*

[8] *HIMARS = High Mobility Artillery Rocket System oziroma visoko mobilni artilerijski raketni sistem.*

[9] *ISR = intelligence, surveillance, reconnaissance, EW = electronic warfare, JRKBO = jedrska radiološka, kemična in biološka obramba, VP = vojaška policija.*

[10] *C4ISR = command, control, communications, computer, intelligence, surveillance, reconnaissance.*

[11] *ATGM = anti-tank guided weapons oz. protioklepni raketni sistemi.*

[12] *R&D = research and development oz. raziskave in razvoj.*

[13] *JLTV = Joint light tactical vehicle.*

[14] *FCS = Fire control system.*

[15] *Bishoni, 2025.*

Postavka	Kaj vključuje	Ocena (mio EUR)
Zračna obramba srednjega dosega	3 baterije IRIS T SLM + C2 integracija	500–700
Zračna obramba kratkega dosega	2 sodobni bateriji + C2	200–350
Zračna obramba zelo kratkega dosega	3 baterije (npr. Mistral 3)	90–160
UCAV MALE (brezpilotni sistemi)	1 sistem (6–12 letal), GCS, SATCOM, ISR/oborožitev	150–300
UCAV domači (brezpilotni sistemi)	Dopolnitev eskadrilje, GCS, simulator	50–120
Helikopterji	+8 L/S helikopterjev (poleg 6 v načrtih), GSE, simulator	230–360
C 27J[16] (transportno letalo)	1 dodatno letalo + hangar/GSE	65–85
Raketna artilerija	Lanserji, C2, začetna zaloga (GMLRS/ATACMS/PrSM mix)	500–800
Zmogljivosti, ki omogočajo delovanje (ISR/EW/JRKBO/VP/ nekinetično)	Kompleti opreme in vozil, C4ISR	220–360
Logistika in zdravstvo	Dva logistična bn, Role 2, HNS[17] moduli, vozni park	150–260
Mornarica	Nadgradnja Triglav, manjša plovila, EOD[18]	20–40
Intel./C4ISR (interoperabilnost komunikacijsko informacijskih sistemov)	Takt. in operativna integracija, šifriranje, povezljivost NATINAMDS[19]	55–100
Skupaj (brez SiMES)	—	**4.100–6.110**

Copilot je vzel referenčne vrednosti za 8 x 8 (106 vozil ≈ 695 milijonov evrov), helikopterje (6 ≈ 195 milijonov evrov), dodatni C 27J (projekt do ≈ 159 milijonov evrov za 2; 1 dodatno letalo + infrastruktura sorazmerno), PZO IRIS T (izhodišče ≈ 200 milijonov evrov/projekt) in druge javno objavljene podatke o modernizaciji različnih sistemov.

[16] *Rojoef, 2023.*

[17] *HNS = host nation support oz. podpora države gostiteljice (vključuje zmogljivosti, ki bi bile namenjene temu).*

[18] *EOD = Explosive Ordnance Disposal oziroma uničevanje neeksplodiranih sredstev.*

[19] *NATINAMDS = NATO Integrated Air and Missile Defense System oziroma Natov integriran sistem zračne in protiraketne obrambe.*

Preglednica 5: SiMES – vojno operativne zaloge za 120 dni (visoka intenzivnost) (vir: Microsoft Copilot)

Skupina	Tipična vsebina	Ocena (mio EUR)
Artilerijska streliva	155 mm HE/smoke/illum (48 cevi; povp. 30 gran./cev/dan)	800–950
Raketna artilerija	GMLRS/ATACMS/PrSM (poraba za 120 dni)	250–350
Protizračna obramba	Rakete IRIS T, SHORAD, VSHORAD (bojni komplet + rezerve)	220–380
Protioklepen	ATGM (razred Javelin/Spike), RPG idr.	120–200
Mali kalibri in specialna	5,56/7,62/12,7 mm, snajper, 40 mm, minometi	40–70
Gorivo, maziva, rezervni deli	Razred V/D, gume, kritični sklopi	120–220
Medicina, prehrana, R&R	Role 2, potrošni material, TCCC[20], MRE[21]	50–80
Skupaj SiMES (120 dni)	—	**1600–2400**

Copilot je tudi tu izhajal iz okvirnih referenčnih cen streliva oziroma raket in javno objavljenih podatkov o projektih PZO/HIMARS. Izhajal je iz metodologije, skladne z načeli načrtovanja vojaških zalog. Konkretne vrednosti je prilagodil izbranim konfiguracijam.

Razpon v preglednicah je velik, ker izbira konfiguracij materialnih sredstev 8 x 8[22], PZO[23], HIMARS[24], UCAV[25] itn. (npr. tip stolpa, količina raket) premakne stroške za stotine milijonov evrov. Prav tako strelivo in minskoeksplozivna sredstva (SiMES) predstavljajo od 25 do 35 odstotkov dodatka nad osnovno opremo, ker realna poraba v visoki intenzivnosti zahteva tak obseg. 120-dnevne zaloge so cilj, ki je nad Natovim značilnim 30-dnevnim vojnim kompletom (Rissanen, 2024), zato je razpon širok in strošek zelo velik. Tu so 120-dnevne zaloge uporabljene, da bi jasno orisale strošek, ki ga prinaša tako imenovana »samostojna« obramba zunaj zavezništva, kot možnost, ki se pojavlja na domači politični in »strokovni« sceni. Samostojno nujno pomeni potrebo po zalogah za precej daljši čas, kar eksponentno dvigne stroške (večje količine zahtevajo več skladiščnega prostora). Obramba znotraj zavezništva bi zahtevala manjše zaloge in manjšo skupno porabo. Na razpon vplivajo tudi lokacije skladišč in druge infrastrukture (urbanost proti izoliranosti).

[20] *TCCC = Tactical Combat Casualty Care oziroma Taktična bojna oskrba ponesrečencev.*

[21] *MRE = Meal ready to eat oziroma suhi dnevni obroki.*

[22] *G. C., 2025.*

[23] *H. C., 2024.*

[24] *STA, 2024.*

[25] *Smith, 2025.*

4.2 Letni strošek vzdrževanja (deset let)

Vzdrževanje predvidene strukture bi na letni ravni zahtevalo precejšnje vložke, kot so razvidni iz spodnje preglednice.

Preglednica 6: Letni stroški vzdrževanja SV po kategorijah (v mio €) (vir: Microsoft Copilot)

Kategorija	Vsebina	Ocena (mio EUR/leto)	Opombe
Osebje	7000 StaS, 3000 PRS (30 dni), 2000 obvezna rezerva (14 dni)	233–274	StaS (bruto plače, dodatki in prispevki)
Vzdrževanje opreme	Redno in investicijsko vzdrževanje za 8 x 8, 6 x 6, 4 x 4, M 84, Caesar, C 27J, helikopterje, UCAV	150–220	Vključuje pogodbeno vzdrževanje (OEM), diagnostiko, skladiščenje
Gorivo in premiki	Premiki na vaje, letalske ure, takt. transporti, gorivo za HIMARS, IRIS T, helikopterje	65–90	Odvisno od vadbenega cikla, vključuje strateške rezerve
Strelivo in potrošni material	Redna poraba streliva, raket, ATGM, C UAS, inženirskih sredstev	80–120	Ne vključuje vojnih zalog (SiMES), le vadbene in rotacijske
Infrastruktura	Energija, čiščenje, popravila, varovanje, strelišča, poligoni, skladišča	45–70	Odvisno od števila objektov, regijskih razporeditev in standardov
Zdravstvo in oskrba	Role 1–2, medicinski material, specialisti, psihološka podpora	20–30	Vključuje centralno sanitetno podporo in terenske zmogljivosti
Usposabljanje in vaje	Vse brigade, poveljstva, mornarica, specialne sile, prostorske sile – doma in mednarodno	40–60	Vključuje rotacije, simulacijske centre, sodelovanje z zavezništvom
Vzdrževanje C4ISR-sistemov	Komunikacija, šifriranje, senzorski paketi, satelitska povezava, interoperabilnost z Natom	25–40	Vključuje nadzorni in operativni segment vseh glavnih silnic
Rezervni deli in logistika	Vozni park, skladiščni sistemi, oborožitveni rezervni deli	30–50	Vključuje tudi podporo civilne obrambe (HNS in nacionalni načrti oskrbe)

Skupni letni stroški vzdrževanja, usposabljanja in delovanja take strukture bi znašali med 688 in 954 milijonov evrov. Strošek lahko niha za ±100 milijonov evrov glede na vojaške operacije (na primer visoka intenzivnost na misijah, vojaške krize).

5 RAZPRAVA

Analiza stroškov in kadrovske izvedljivosti predlagane strukture Slovenske vojske (SV) 2040 osvetljuje temeljno neskladje med ambiciozno strateško vizijo in političnimi ter demografskimi zmožnostmi države ter odgovarja na tri raziskovalna vprašanja, postavljena na začetku. In sicer:

(1) Ali je struktura SV 2040 finančno in kadrovsko izvedljiva glede na predvidene obrambne izdatke RS?

(2) Koliko so strateški dokumenti usklajeni z realnimi zmožnostmi sistema nacionalne obrambe?

(3) Katere strukturne in organizacijske prilagoditve bi lahko povečale verjetnost izvedbe zastavljenih ciljev?

5.1 Neizvedljivost brez naborništva in kadrovsko neskladje

Osrednja ugotovitev analize, s katero odgovarjamo na prvo in drugo raziskovalno vprašanje, kaže na to, da je vizija SV 2040, predvsem cilj vzpostavitve 30.000 pripadnikov obvezne rezerve, neizvedljiva brez ponovne uvedbe neke oblike obveznega služenja vojaškega roka oziroma univerzalne nacionalne službe. Učinki opustitve naborništva leta 2003 se danes kažejo kot sistemska kadrovska luknja. Čeprav strateški dokumenti pravilno obravnavajo potrebo po rezervi za zagotavljanje nacionalne odpornosti oziroma celovite obrambe, teza, da je mogoče to rezervo zbrati s prostovoljnim sistemom, ni vzdržna.

Finančni model sicer potrjuje, da so stroški usposabljanja profesionalnega kadra in vzdrževanja zmogljivosti visoki, vendar bi se realna izvedljivost z zanesljivim pritokom novih pripadnikov (nabornikov) močno povečala, hkrati pa bi se relativni stroški usposabljanja zmanjšali. Obrambna doktrina določa, da mora biti SV sposobna zagotoviti tako odzivne sile (profesionalni del) kot prostorske sile in odpornost (rezerva). Trenutno je SV pogojno sposobna zagotoviti le prve, drugi steber, ključen za dolgoročno varnost in odziv na hibridne grožnje, pa je na robu zrušitve.

5.2 Finančna izvedljivost in tveganje preusmeritve sredstev

Po zagotovilih Vlade RS bodo obrambni izdatki RS leta 2025 dosegli 2 odstotka BDP, kar znaša približno 1,3 milijarde evrov (M. Z., 2025). Obrambni izdatki niso neposredno vojaški izdatki in vključujejo še druge »nevojaške« izdatke obrambnega sistema v RS. V nadaljevanju pa se je RS zavezala, da bodo do leta 2030 obrambni izdatki dosegli 3 % BDP, kar bi pri sedanjih kazalnikih pomenilo 2 milijardi evrov na leto. Glede na izjave predsednika vlade bosta od tega le 2 % namenjena krepitvi vojaških zmogljivosti, 1 odstotek pa širšim obrambnim potrebam, s katerimi se tu ne ukvarjamo. To je sicer v nasprotju z zavezami, danimi na vrhu Nata, na katerem je

bilo potrjenih 5 % BDP do 2035; od tega 3,5 % za vojaške zmogljivosti in 1,5 % za širše obrambne potrebe (Nato, 2025). Je pa res, da bo Slovenija, tako kot vse druge članice, lahko leta 2029 ocenila, ali s 3 % BDP lahko zgradi, kar se je dogovorila z zavezniki, oziroma ali je nadaljnje povečevanje obrambnih izdatkov nujno (GOV. SI, 2025e).

Nominalni BDP Slovenije leta 2025 naj bi po podatkih mednarodnega denarnega sklada znašal 75 milijard evrov (IMF, 2025). Če konzervativno dolgoročno predpostavimo povprečno dvoodstotno letno rast BDP in hkrati predpostavimo, da bodo obrambni izdatki, namenjeni vojaški obrambi, leta 2026 dosegli 2 % BDP, do 2030 narasli na 2,5 % BDP in do leta 2035 na 3 % BDP, potem lahko ugotovimo, da bi skupni izdatki za SV v naslednjem desetletnem obdobju znašali 22,8 milijarde evrov. To zadošča za gradnjo predvidene strukture SV in vpeljavo naborništva, kot je predvideno v tem članku, saj je maksimalni skupni strošek tega izračunan na 20 milijard evrov (1,3 milijarde v desetih letih za naborništvo in 18,7 milijarde za vzpostavitev ter delovanje celotne strukture SV). Zdi se torej, da je s finančnega vidika odgovor na prvo in drugo raziskovalno vprašanje pozitiven, da je struktura SV 2040 izvedljiva in da so strateški dokumenti usklajeni z realnimi možnostmi sistema. Toda ob teoretični finančni izvedljivosti obstajajo pomembna tveganja in izzivi.

– Prvi in ključni izziv je, da bi se ta sredstva v resnici namenila SV, in ne sredstvom in zmogljivostim, namenjenim civilni zaščiti in civilni obrambi. To poudarja notranji politični in proračunski izziv: tudi če se skupni obrambni proračun poveča, ni zagotovila, da bo vojaška komponenta prejela svoj predvideni delež. To zahteva strožjo proračunsko usmerjenost in politično zavezanost.
– Veliki razponi v ocenah stroškov (npr. pri materialu in SiMES) zaradi izbire konfiguracij in odločitve o zalogah SiMES za 120 dni (kar pomeni od 25 do 35 odstotkov dodatnih stroškov za »samostojno« obrambo) vnašajo pomembno finančno negotovost. To kaže na strateško dilemo med popolno integracijo v zavezništvo in stopnjo nacionalne avtonomije, ki ima neposredne in velike finančne posledice.
– Čeprav CAPEX vključuje rezervo za eskalacijo, so dolgoročni projekti zelo dovzetni za inflacijske pritiske in motnje v dobavnih verigah. Finančna izvedljivost projekta je torej odvisna od dosledne in transparentne politike dodeljevanja sredstev, ki bo zagotavljala, da bodo namenska sredstva res namenjena za vojaške zmogljivosti, ter od jasne opredelitve strateških prioritet glede stopnje avtonomije in integracije v zavezništvo.
– Dobavljivost materialnih sredstev v predvidenem desetletnem obdobju je zelo vprašljiva. Povpraševanje po njih je v izjemnem porastu na globalni ravni, trenutna globalna obrambna industrija ima velike zamude, zmogljivosti vojaškega industrijskega kompleksa, predvsem v Evropi, pa ostajajo zelo omejene (Kepe et al., 2019). Pri tem je vprašanje tudi, ali sta SV in MO sposobna izpeljati tako zahtevne projekte s trenutno kadrovsko sestavo in njeno strokovno

usposobljenostjo. Potrebni so diverzificirana nabavna strategija in strateška partnerstva, da bi se zmanjšala geopolitična tveganja, spodbujanje domače industrije, kjer je to izvedljivo, ter dolgoročno načrtovanje in zgodnja naročila.

5.3 Skladnost strateških dokumentov z realnimi zmožnostmi

V povezavi z drugim raziskovalnim vprašanjem smo ugotovili, da so strateški dokumenti (ReDPROSV40, Obrambna strategija, Vojaška strategija) po vsebini skladni z Natovimi zavezami in smernicami, saj zagotavljajo pomembne zmogljivosti (zračna obramba, bataljonske bojne skupine, izvidništvo, logistika) ter poudarjajo potrebo po modernizaciji.

Toda njihova operativna skladnost z realnimi zmožnostmi SV je zelo vprašljiva. Cilj 40.000 pripadnikov je v nasprotju s sedanjim kadrovskim stanjem in demografskimi trendi. To neskladje ustvarja tako imenovano strateško tveganje izvedbe, pri čemer so ambicije strateško pravilne, vendar operativno nevzdržne.

V tem smislu je velik izziv doseganje družbenega konsenza glede naborništva, ki najverjetneje ni mogoč. Je pa treba o tem doseči politično soglasje in o njegovi nujnosti prepričati dovolj velik del javnosti, da zaradi tega ne bi padale vladne koalicije. Potrebujemo transparentno javno razpravo o tem, kakšno vojaško varnost potrebujemo in kaj ta zahteva, predstavitev različnih modelov naborništva ter zagotovitev ustreznih finančnih in socialnih spodbud za nabornike.

Zagotovitev realnih zmožnosti za finančno izvedljivost strateških dokumentov zahteva nadstrankarski dogovor, ki bo obrambne izdatke postavil nad dnevno politiko in preprečil preusmeritev sredstev, namenjenih vojaškim zmogljivostim, v »širšo« porabo. Tak razvoj strukture SV zahteva politično kontinuiteto oziroma doseganje nadstrankarskega soglasja o potrebnih vlaganjih. Gre za desetletni projekt, ki zadeva vsaj tri vladne koalicije (če vse »preživijo« poln štiriletni mandat). Ob trenutni politični prevladi levih strank in razdeljenosti političnega prostora si je kaj takega skoraj nemogoče zamisliti.

Odprto ostaja vprašanje zagotavljanja suverenosti v zračnem prostoru. Strateški dokumenti RS v nobeni točki ne omenjajo samostojnega zagotavljanja suverenosti v zračnem prostoru, za kar so nujna sodobna lovska letala. Brez njih suverenost v zračnem prostoru ne obstaja in zunaj okvirov zavezništva se tako kateremu koli sovražniku vnaprej prepušča prevlada v zračnem prostoru. S tem pa pušča prosto pot do končne zmage v vojni. Vzpostavitev lastnega lovskega letalstva je posebna zgodba, tako v finančnem kot kadrovskem in infrastrukturnem smislu. Eskadrilja 12 letal (+2 rezervi) bi v desetletnem obdobju nanesla med 2,5 in 6,5 milijarde evrov, odvisno od tipa letala (Forest, 2025; Balestrieri, 2025; Newsroom, 2025).

5.4 Strukturne prilagoditve za povečanje verjetnosti izvedbe

Za zapolnitev neskladja med ambicijo in realnostjo so nujne takojšnje in dolgoročne strukturne prilagoditve, ki hkrati odgovarjajo na tretje postavljeno raziskovalno vprašanje in potrjujejo teze.

Ponovna uvedba obveznega služenja je edina realna rešitev za vzpostavitev 30.000 obvezne rezerve in zagotavljanje celovite obrambe. Vsakršno odlašanje te odločitve ohranja SV v stanju strateške ranljivosti.

Do zdaj nerešljiv izziv je kadrovska strategija in politika, ki bi privabljala in usposabljala kader za StaS in PRS. Naborništvo to rešuje samo deloma, tako da del populacije izpostavi vojaški organizaciji in kulturi ter ga motivira za poklicno ali prostovoljno službo v miru. Ne rešuje pa statusnega vprašanja vojaške osebe v družbi. Nujno je izboljšati privlačnost in ugled vojaškega poklica, izvajati ciljane rekrutacijske kampanje, ki bi poudarjale privlačnosti vojaškega poklica, uvesti fleksibilne modele služenja ter programe za zadrževanje kadra. Pri vsem tem pa niso ključni vojaki, temveč častniki in podčastniki.

Znotraj profesionalnega dela je nujno bistveno izboljšanje pogojev zaposlovanja, plačnih razredov in kariernega razvoja za častnike in podčastnike (StaS in PRS). Brez tega SV ne bo dosegla niti kadrovske popolnitve profesionalnega dela, s čimer bo dodatno ogrožena njena sposobnost usposabljanja (in posledično izvedljivost) tudi prostovoljne ali obvezne rezerve.

Sklep Predlagana struktura Slovenske vojske 2040 je strateško utemeljena, zavezniško skladna in operativno smiselna. Njena izvedljivost je odvisna od uvedbe naborništva, stabilnega financiranja, politične volje in vključevanja družbe v razpravo o vojaški varnosti.

Zgoraj navedeni izzivi so medsebojno prepleteni. Pomanjkanje politične kontinuitete neposredno vpliva na stabilnost financiranja, kar nato ovira nabavo in kadrovsko strategijo. Podobno je družbeni konsenz o naborništvu ključen za premostitev kadrovske vrzeli. Sposobnost SV in MO za izvedbo je odvisna od stabilnega financiranja in politične volje. Za uspešno uresničitev vizije SV 2040 je potreben celovit, integriran pristop, ki bo te izzive obravnaval kot sistemsko tveganje, ne le kot posamezne ovire.

Slovenija ima priložnost, da postane kredibilen in zmogljiv zaveznik, če bo znala strateško načrtovati in to potem vztrajno uresničevati.

Toda to zahteva odgovoren politični razred, ki bi mu bili kredibilna Slovenija in Slovenska vojska resnična osebna izbira. Glede na današnje stanje v Slovenski vojski, ki se kaže tudi v dolgoletnih ocenah pripravljenosti in igranju z nacionalno varnostjo ob sprejemanju zavez v zavezništvu, je težko trditi, da tako politiko

Republika Slovenija premore. Ugotovim lahko le, da imamo danes veliko boljšo vojsko, kot bi glede na razmere lahko pričakovali. Za to gre vsa zahvala njenim predanim pripadnikom, ki jim Slovenija oziroma Slovenska vojska pomeni osebno in intimno izbiro.

Literatura

1. *Balestrieri, S., 2025. Europe and Canada Are Finally Saying No to the F-35 Stealth Fighter. National Security Journal. https://nationalsecurityjournal.org/europe-and-canada-are-finally-saying-no-to-the-f-35-stealth-fighter/ (30. 10. 2025).*
2. *Bishoni, A., 2025. Slovenia Buys 12 French CAESAR 6x6 155mm Howitzers. OVD. https://www.overtdefense.com/2025/06/30/slovenia-buys-12-french-caesar-6x6-155mm-howitzers/ (12. 10. 2025).*
3. *G. C., Al. Ma, 2025.Slovenija bo kupila 106 oklepnikov 8 x 8 patria, cena približno 700 milijonov evrov. Ljubljana, MMC. https://www.rtvslo.si/slovenija/slovenija-bo-kupila-106-oklepnikov-8-x-8-patria-cena-priblizno-700-milijonov-evrov/735029 (10. 10. 2025).*
4. *Crewe, G., 2024. National service in Austria (military and civilian service). English Speakers in Austria. https://www.englishspeakers.at/post/national-service-in-austria (10. 10. 2025).*
5. *Forest, B., 2025. Canada's CF-35A fighter jet cost estimate jumps nearly 50%: Auditor General: ISKIES. https://skiesmag.com/news/canadas-f-35-cost-estimate-jumps-46-auditor-general/ (12. 10. 2025).*
6. *GOV.SI, 2025a. Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40). Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=RESO164 (1. 10. 2025).*
7. *GOV.SI, 2025b. Obrambna strategija Republike Slovenije. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MO/Dokumenti/OS_8n_sprejeta_24_4_2024.pdf (1. 10. 2025).*
8. *GOV.SI, 2025c. Vojaška strategija Republike Slovenije. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MO/Dokumenti/VS_10n_sprejeta_24_4_2024.pdf (1. 10. 2025).*
9. *GOV.SI, 2025d. Premier dr. Golob: Naša odgovornost je, da zagotovimo, da Slovenija ostane varna država. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. https://www.gov.si/novice/2025-06-25-premier-dr-golob-nasa-odgovornost-je-da-zagotovimo-da-slovenija-ostane-varna-drzava/ (10. 10. 2025).*
10. *GOV.SI, 2025e. Statement by the Prime Minister, Robert Golob, on the increase of defense spending. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. https://www.gov.si/en/news/2025-06-23-statement-by-the-prime-minister-robert-golob-on-the-increase-of-defence-spending/ (10. 10. 2025).*
11. *GOV.SI, 2014-2024. Letna poročila o delu Ministrstva za obrambo. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-obrambo/javne-objave/dokumenti/ (10. 10. 2025).*
12. *GOV.SI, 2024, 15. april. O Slovenski vojski. Ljubljana: Vlada Republike Slovenije. https://www.gov.si/teme/slovenska-vojska/ (10. 10. 2025).*
13. *H. C., 2024. Slovenija bo za skoraj 147 milijonov nabavila nemški sistem zračne obrambe. Ljubljana, MMC. https://www.rtvslo.si/slovenija/slovenija-bo-za-skoraj-147-miljonov-nabavila-nemski-sistem-zracne-obrambe/694567 (8. 10. 2025).*
14. *IMF, 2025. World Economic Outlook Database. IMF. https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2025/ (10. 10. 2025).*

15. *Kepe, M., et al., 2019. Opportunities for European collaboration in armored vehicles. RAND. https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2903.html (8. 10. 2025).*
16. *M. Z., 2025.Odločitev Slovenije za zvišanje obrambnih izdatkov pozdravil tudi generalni sekretar zveze Nato. Ljubljana, MMC. https://www.rtvslo.si/slovenija/odlocitev-slovenije-za-zvisanje-obrambnih-izdatkov-pozdravil-tudi-generalni-sekretar-zveze-nato/745127 (1. 10. 2025).*
17. *McBride, J., 2025. Lessons in Finland's Conscription Model. Small Wars Journal. https://smallwarsjournal.com/2025/07/10/lessons-in-finlands-conscription-model/ (8. 10. 2025).*
18. *Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije (MORS), 2024. Letno poročilo o delu Ministrstva za obrambo Republike Slovenije za leto 2024. Ljubljana: MORS. https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-obrambo/ (1. 10. 2025).*
19. *Mundell, H., 2025. The Long War: Fighting Beyond the First Battle. Anglija & Wales. The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/long-war-fighting-beyond-first-battle (17. 11. 2025).*
20. *NATO, 2025.The Hague Summit Declaration. Brussels: NATO Headquarters. https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_236705.htm (15. 10. 2025).*
21. *Newsroom, 2025. Türkiye cools on $23B F-16 deal as F-35, Eurofighter options reemerge. Türkiye Today. https://www.turkiyetoday.com/turkiye/turkiye-cools-on-23b-f-16-deal-as-f-35-eurofighter-options-reemerge-145878 (15. 10. 2025).*
22. *PIRS, 2002. Zakon o vojaški dolžnosti. Ljubljana. Vlada RS. https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO11 (1. 10. 2025).*
23. *PIRS, 2020. Zakon o obrambi. Ljubljana. Vlada RS. https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO532 (1. 10. 2025).*
24. *Postani vojak, 2025. Prostovoljno služenje vojaškega roka. Ljubljana. Slovenska vojska. https://www.postanivojak.si/ (10. 10. 2025).*
25. *RAND Corporation, 2019. Modernizing NATO Forces: Comparative Study. Santa Monica: RAND Corporation.*
26. *Rissanen, T., 2024. Interview: The empty promises of Europe's artillery build-up. IJ4EU. https://investigativejournalismforeu.net/interview-the-empty-promises-of-europes-artillery-build-up/ (10. 10. 2025).*
27. *Rojoef, M., 2023. Slovenia Inks Second C-27J Spartan Procurement with Italy. The Defense Post. https://thedefensepost.com/2023/09/20/slovenia-second-c-27j-spartan-italy/ (10. 10. 2025).*
28. *Slovenska vojska, 2025a. Poveljstvo prostorskih sil. Ljubljana. Slovenska vojska. https://www.slovenskavojska.si/o-vojski/obseg-in-struktura/poveljstvo-sil/poveljstvo-prostorskih-sil-1/ (8. 10. 2025).*
29. *Slovenska vojska, 2025b. Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje. Ljubljana. Slovenska vojska. https://www.slovenskavojska.si/o-vojski/obseg-in-struktura/poveljstvo-za-doktrino-razvoj-izobrazevanje-in-usposabljanje/ (10. 10. 2025).*
30. *Slovenska vojska, 2025c. Na Vrhniki slovesnost ob preoblikovanju in vzpostavitvi enot sil Slovenske vojske. Ljubljana. Slovenska vojska. https://www.slovenskavojska.si/medijsko-sredisce/novica/na-vrhniki-slovesnost-ob-preoblikovanju-in-vzpostavitvi-enot-sil-slovenske-vojske-1/ (10. 10. 2025).*
31. *Smith, D., 2025. How much does a military Predator Drone Cost? Brownspace. https://brownspace.org/cost-of-a-military-predator-drone/ (15. 10. 2025).*
32. *STA, 2024. ZDA bodo Hrvaški prodale mobilne raketne sisteme himars. Ljubljana. 24UR.com. https://www.24ur.com/novice/tujina/zda-bodo-hrvaski-prodale-raketomete-v-vrednosti-350-milijonov-evrov.html (10. 10. 2025).*
33. *STA, 2025. Slovenija bo okrepila protizračno obrambo in helikopterske enote. Ljubljana. 24UR.com. Slovenija bo okrepila protizračno obrambo in helikopterske enote | 24ur.com (30. 10. 2025).*

34. *SURS, 2025. Prebivalstvo. Ljubljana. Statistični urad. https://www.stat.si/statweb/Field/Index/17/104 (10. 10. 2025).*
35. *The Finnish Defence Forces, 2025. Finnish conscription system. Puolustusvoimat.fi. https://puolustusvoimat.fi/en/finnish-conscription-system (8. 10. 2025).*
36. *US Army, 2019. 22-week infantry OSUT set to increase lethality, with more career fields to follow. Amry.mil. https://www.army.mil/article/229272/22_week_infantry_osut_set_to_increase_lethality_with_more_career_fields_to_follow (30. 10. 2025).*

E-pošta: viktor.potocnik@mors.si

ORCID: 0000-0001-9919-1297

Podpolkovnik dr. Viktor Potočnik je doktoriral na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani s področja vojaških družboslovnih študij. Med izobraževanji v tujini je pridobil tudi magistrska naziva Master of Operational Art and Science (CGSC) in Master of Strategic Studies (USAWC). Od leta 2001 je zaposlen v Slovenski vojski na Ministrstvu za obrambo. Opravljal je naloge častnika na taktični, operativni in strateški ravni. Njegovo raziskovalno delo je usmerjeno večinoma v teorijo in prakso strategije ter taktike vojaških organizacij.

Lieutenant Colonel Viktor Potočnik, PhD, earned his doctorate from the Faculty of Social Sciences at the University of Ljubljana, specializing in Military Social Studies. During his studies abroad, he also obtained titles of »Master of Operational Art and Science« (CGSC) and »Master of Strategic Studies« (USAWC). He has been a member of the Slovenian Armed Forces since 2001. His career in the Slovenian Armed Forces spans tactical, operational, and strategic levels. He has been deployed five times. His research primarily focuses on the theory and practice of strategy and tactics within military organizations.

Email: viktor.potocnik@mors.si

ORCID: 0000-0001-9919-1297

* Prispevki, objavljeni v Sodobnih vojaških izzivih, niso uradno stališče Slovenske vojske niti organov, iz katerih so avtorji prispevkov.

* Articles published in the Contemporary Military Challenges do not reflect the official viewpoint of the Slovenian Armed Forces nor the bodies in which the authors of articles are employed.